

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2007/2393

DAVACILAR VE YÜRÜTMENİN

DURDURULMASINI İSTEYENLER : 1-) TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

VEKİLİ : Av. M. Fevzi ÖZLÜER
Konur Sok. 4-3 Kızılay / ANKARA

2-) TMMOB Peyzaj Mimarları Odası

VEKİLİ : Av.Emre Baturay ALTINOK-Av. M. Fevzi ÖZLÜER
Sağlık Sok. 13-9 Sıhhiye / ANKARA

3-) TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

VEKİLİ : Av. Zühal DÖNMEZ
Bestekar Sok. 49-5 Kavaklıdere / ANKARA

KARŞI TARAF (DAVALI) : Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı / ANKARA

VEKİLİ : Av. Hikmet KANDEMİR
Cinnah Cad. Nihat Erim İşhanı No: 37/24 Çankaya
ANKARA

İSTEMİN ÖZETİ : Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 15.12.2006 gün ve 3229 sayılı kararı ile Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kuruluna sevk edilen ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nca değiştirilerek onaylanan 1/25.000 ve 1/10.000 ölçekli nazım imar planı ve koruma amaçlı nazım imar planlarının tasdik edilmesine ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 12.01.2007 gün ve 207 sayılı kararı ve söz konusu imar planlarının; hazırlanan ve Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından onaylanan AOÇ Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının Ankara kentinin sosyal ve ekonomik bütünlüğünün bozulmasında, kenti kent yapan yeşil, tarihi, doğal dokunun yok edilmesinde, insan, doğa ve kent birliğinin parçalanmasında, toplumsal hafızanın, tarihi değerlerin iğdiş edilmesinde, imar hukukunun, şehircilik ilkelerinin ve kamu yararının çiğnenmesinde önemli bir adım olarak durduğu, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün, şahsi malvarlığı ile ülkenin muhtelif yörelerinde edindiği arazileri 11.06.1937 tarihinde hazineye mükellefiyetle bağışladığı, Atatürk Orman Çiftliği'nin Ankara'nın toplumsal ve kültürel kimliğini, değerlerini temsil etmesi açısından son derece önemli bir alan olduğu, 1/10.000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar planına ait plan açıklama raporunun planla birlikte 02.02.2007 tarihinde değil, aradan 12 gün geçtikten sonra 14.02.2007 tarihinde askıya çıkartıldığı, böylece planın incelenmesi, okunması için yasanın koyduğu 30 günlük süreye uyulmadığı, planların aleniliği kuralına aykırı davranıldığı, planların kademeli birlikteliği ilkesinin çiğnenildiği. planların, plan notları ile bir bütün olduğu, bu ölçekte üretilen planların kentsel gelişim ve ileriye yönelik makroform oluşturma ile kentin önemli büyüklükteki parçaları için gelişme stratejilerini şekillendirecekleri, bu yüzden planın mevcut ve öneri yoğunluk, yapılaşma ve arazi kullanım ile ilgili önerilerinin olması gerektiği, oysa bu planlarda bu konuların belirsiz bırakıldığı, nerelerde, ne kadar inşaat alanı, ne kadar yapılaşma niyetinde olduğunun planlardan anlaşılamadığı, ulaşım ve alt yapı hatlarının AOÇ'den geçmesinin zorunlu olduğuna yönelik iddia ve ilgili plan notlarının bilimsel bir rapora

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2007/2393

dayanmadığı, ulaşım Master Planına uygun olarak Koruma Amaçlı İmar Planında gösterilmeyen yol, meydan, üst geçit, alt geçit, raylı toplu taşıma araçları, yer altı tünelleri ve yer altı hizmetleri için Belediye lehine intifa hakkı tesis edilemeyeceği, tasarlanan yeni hayvanat bahçesinin, eskisinin yaklaşık 24 misli olduğu, kent merkezindeki Gençlik Parkının 230 dekar alanı olduğu dikkate alınır, yeni hayvanat bahçesi 33 adet Gençlik Parkı kadar veya 24 adet eski hayvanat bahçesi kadar yüzölçümlü olduğu, olimpiyat köyünün yaz ve kış olimpiyatları için atletizm, su sporları, tenis, kayak, futbol, jimnastik, güreş, halter ve benzeri diğer branşlar için kapalı-açık tesislere, seyirciler, basın mensupları, protokol erkanına seyir olanağı sağlayacak tribünlere, gelenlerin otomobillerini park edecekleri geniş otoparka, tesislerine, sporcuların, hakemlerin soyunma-giyinme, banyo-tuvalet ihtiyaçlarını gidermeye elverişli kapalı tesisleri-inşaatları-yapıları, keza sporcu, yönetici ve hakemlerin konaklaması için otel, motel, pansiyon ve benzeri kapalı tesisleri-yapıları gerektirdiği, oysa planlarda bu tesislerin inşa edileceği yerler olarak gösterilen arazilerin, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 02.06.1992 tarih ve 2436 sayılı kararıyla tarihi ve birinci derece doğal sit olarak tescilli olduğu, 20.000 Kişi seyirci kapasiteli olimpik ölçülerde bir futbol stadyumunun 200 x 250 metre ebatlı olup 50.000 metrekare (50 Dekar) yüzölçümlü araziye gerektirdiği, otopark ve diğer tesisler için 50.000 metrekare'nin gerektiği, bir olimpik futbol stadı inşası için yaklaşık olarak en az 100 dekar arazinin gerektiği, planda bu işler için ayrılan arazinin 5526 dekar olup $5526 : 100 = 55$ hesabıyla 55 adet futbol stadı ve eklentilerine yetecek kadar yerin bu işlere tahsis edildiği, 55 Adet futbol stadı ve eklentileri inşa edilecek kadar geniş bir arazinin, bu işe tahsisıyla elde edilmesi beklenen gelirin ne olduğunu gösteren fizibilite ve öngörünün, Plan Açıklama Raporunda mevcut olmadığı, A.O.Ç içinden geçen ve Ankara'nın en hayati su rejimini oluşturan Ankara Çayı'nın geleceği ve korunması, iyileştirilmesine ilişkin hiçbir plan notu bulunmadığı, Atatürk Orman Çiftliği'nin Ankara'nın Başkent olarak gelişiminden beri şehrin en önemli hava koridoru özelliğini koruduğu, şehrin ciğerlerinin yoğun yapılaşmaya açılmasının Ankara'nın uzun yıllar yaşadığı kirlilik sorununu yeniden gündeme getireceği, ancak bu sefer geri dönülmez bir noktaya varılmış olacağı, dolayısıyla dava konusu planların ve Belediye Meclis kararının hukuka aykırı olduğu iddialarıyla iptali ve yürütmenin durdurulması ile 5659 sayılı Kanuna 5524 sayılı Kanunla eklenen Ek 1. maddenin Anayasa'nın 18, 35, 44, 45, 46, 48 ve 63. maddelerine aykırı olduğundan bahisle dosyanın Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Ankara Metropolen Alanı kentsel gelişme ilkelerine uygun olarak, Atatürk Orman Çiftliği alanını koşullarına göre rekreasyon amaçlı açık ve yeşil alan kullanımına dönüştürmek ve kentin imar planıyla bütünleşmesini sağlamak üzere, öncelikle 1/25.000 ölçekli Üst Ölçek Nazım Plan ve 1/10.000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı hazırlandığı. Atatürk Orman Çiftliği arazisinin açık ve yeşil alan potansiyelinin, Atatürk'ün bağışı doğrultusunda modern tarım tekniklerinin araştırıldığı, geliştirildiği ve uygulandığı "modern tarım alanları" ile halkın eğlenmesi ve dinlenmesi için "Rekreasyon İşlevleri"ne yönelik olarak değerlendirilmesinin amaçlandığı, planın, alt ölçekte 1/1000 uygulama imar planları ve kentsel tasarım projelerini yönlendirmesi açısından mekânsal işlev/kullanım ve ulaşım bağlantıları ile ilgili ana kararları içeren kavramsal tasarım veya fikir projesi bağlamında temel "çerçeve plan" niteliğinde ele alındığı, planda temel olarak Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüne ait mevcut idari, ticari ve sosyal tesisler ile tarımsal üretim alanları korunduğu, diğer alanlarda ise rekreasyon işlevlerine yönelik öneri kullanımları düzenlendiği, metropolen alan kentsel ulaşım sistemini oluşturan ana trafik yolları ile raylı toplu taşıma ağının plana işlendiği, Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün mevcut yapısının, ekonomik bir işletme olarak nostaljik ürünlerinin (dondurma,

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2007/2393

süt ve süt ürünleri, meyve suyu) üretim ve ticaretinin, sürdürülmesinin yanı sıra, Atatürk'ün başış mektubundaki öngörülerini doğrultusunda kuruluş yasasında öngörülen görev ve yetkilerle birlikte, ülkedeki tarım arazilerinin, ovaların etkin ve verimli kullanılması, modern tarım tekniklerinin araştırılması ve uygulamasına yönelik bir Tarımsal Araştırma ve Geliştirme (AR-GE) Kurumsal yapısı ile Koruma Amaçlı İmar Planında önerilen aktif ve pasif rekreasyon alanlarının uygulanması, bakımı, denetimi ve işletilmesi amacıyla da uzmanlaşmış bir yapıya dönüştürülmesinin hedeflendiği, Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü tarafından çeşitli kurum ve kuruluşlara ağaçlandırılmak üzere tahsis edilmiş alanların korunması gerektiğinden, kesin sınırları alt ölçekli (1/5000 ve/veya 1/1000) imar planlarında belirlenecek olan bu alanın yaklaşık 1/3'ü kadar büyüklükteki bir alanda, halen kuru tarım yapılan ancak tarımsal verimi ve toprak kabiliyet sınıfı düşük olan, yapılan hafriyatlar ve toprak alımı/dökümü neticesinde doğal yapısı tahrip olmuş, yer yer ağaçlık ve fidanlık bitki örtüsünün bulunduğu kabaca Çimento Fabrikasının güneyindeki alan görsel ve doğal peyzaj özellikleri korunmak suretiyle yeni ve modern bir hayvanat bahçesi alanı olarak düzenleneceği, bu tür alanlara ölçeğin gerektirdiği içerik ve nitelikte plan kararları getirildiği ve ayrıntılı mekânsal kullanım ve yapılaşmaya ilişkin koşulların alt ölçekte belirleneceği, bu nedenle Atatürk Orman Çiftliği alanlarına ait 1/25.000 ölçekli Üst Ölçek Nazım Planı ve 1 / 10.000 ölçekli Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararına, İmar ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Mevzuatlarına uygun olarak hazırlandığı üne sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Ankara 13. İdare Mahkemesi'nce, dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava: Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 15.12.2006 gün ve 3229 sayılı karar ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna sevk edilen ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nca değiştirilerek onaylanan 1/25.000 ve 1/10.000 ölçekli nazım imar planı ve kuruma amaçlı nazım imar planlarının tasdik edilmesine ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 12.01.2007 gün ve 207 sayılı kararı ve söz konusu imar planlarının iptali istemiyle açılmıştır.

5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu'nun Ek 1. maddesinde, Atatürk Orman Çiftliği dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ilgili mer'i mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkili olduğu, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar üçüncü şahıslarla Atatürk Orman Çiftliği arasındaki hukuki ihtilafların çözümü için imar planlarının uygulanmasında sınırları dolayısıyla müstakil ada ve parsel yapılamayan Atatürk Orman Çiftliğine ait arazilerin, imar uygulamalarında bütünlük sağlanması açısından mülkiyet hakkını azaltmamak ve herhangi bir değer kaybına sebebiyet vermemek kaydıyla, hukuki ihtilafların olduğu plan bölgesindeki ada ve parsellerde toplanabileceği, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü ile imar planlarına uygun olmak şartı ile yol, meydan, alt geçit, üst geçit ve raylı toplu taşıma araçları, yer altı tünelleri ve yer altı hizmetleri için gerekli arazi ile dere ıslahı yapılması planlanan araziler üzerinde, kamu yararı ve hizmetin gerekleri dikkate alınmak suretiyle bedelsiz olarak Ankara Büyükşehir Belediyesi lehine intifa haldede tesis edileceği, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü ile Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin onaylı imar planlarında görülen hayvanat bahçesi 10 yılı

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2007/2393

aşmamak üzere herhangi bir şekilde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Atatürk Orman Çiftliği tüzel kişiliğine bir külfet ve yükümlülük getirmemesi kaydı ile Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü ile Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı arasında yapılacak bir protokolle Ankara Büyükşehir Belediyesi lehine intifa hakkı tesis edilebileceği. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü üzerine Hayvanat Bahçesi içerisindeki işletmelerin tahsis amacına uygun olarak Büyükşehir Belediyesi tarafından üçüncü şahıslara kiraya verilebileceği. Büyükşehir Belediyesine tahsis edilen arazilerin, Büyükşehir Belediyesince hiçbir şekilde maddede belirtilen amaçlar dışında kullanılamayacağı, yukarıdaki fıkralarda belirtilen amaca aykırı kullanımlara teşebbüsün ve/veya kullanımın tespiti halinde bu arazilerin intifa ve/veya işletme hakkının Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüne derhal iade edileceği, Atatürk Orman Çiftliği arazileri üzerinde konut, ticaret ve sanayi amaçlı yapılaşmanın yapılamayacağı hükmüne yer verilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanununun 5. maddesinde, nazım imar planı; varsa bölge veya çevre düzeni planlarına uygun olarak halihazır haritalar üzerine, yine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak çizilen ve arazi parçalarının, genel kullanım biçimlerini, başlıca bölge tiplerini, bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunluklarını, gerektiğinde yapı yoğunluğunu, çeşitli yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklükleri ile ilkelerini, ulaşım sistemlerini ve problemlerinin çözümü gibi hususları göstermek ve uygulama imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere düzenlenen, detaylı bir raporla açıklanan ve raporuyla beraber bütün olan plan, uygulama imar planı ise; tasdikli hali hazır harita üzerine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak nazım imar planı esaslarına göre çizilen ve çeşitli bölgelerin yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntılıları ile gösteren plan olarak tanımlanmıştır.

Nazım imar planı ve uygulama imar planı olmak üzere iki aşamadan oluşan imar planları; belde halkının sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılamayı, sağlıklı ve güvenli bir çevre oluşturmayı, yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen ve bu amaçla beldenin ekonomik, demografik, sosyal, kültürel, tarihsel, fiziksel özelliklerine ilişkin araştırmalara ve verilere dayalı olarak hazırlanan, kentsel yerleşme ve gelişme eğilimlerini alternatif çözümler oluşturmak suretiyle belirleyen, arazi kullanımı koruma, kısıtlama kararları, örgütlenme ve uygulama ilkelerini içeren pafta, rapor ve notlardan oluşan bir belge niteliğindedirler.

Dosyanın incelenmesinden; 5524 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla 5639 sayılı Kanuna eklenen Ek 1. maddenin birinci fıkrasında öngörülen "24.3.1950 tarihli ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu hükümleri uyarınca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köy işleri Bakanlığının uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ilgili mer'i mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkilidir" hükmü doğrultusunda Atatürk Orman Çiftliği alanlarına ait 1/25.000 ölçekli üst ölçek Nazım Planı ve 1/10.000 ölçekli Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının hazırlandığı, hazırlanan planların Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 14.12.2006 günlü 11259 sayılı yazısı ile uygun görüldüğü, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 10.01.2007 günlü. 2039 sayılı kararı ile plan notlarında düzeltmeler yapıldığı, planların Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 12.01.2007 günlü 207 sayılı kararı ile onaylandığı, söz konusu planların 02.02.2007-04.03.2007 tarihleri arasındaki askıya çıkarıldığı, ilan süresinde plana yapılan itirazların Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 16.03.2007 günlü 807 sayılı karar ile reddedildiği anlaşılmaktadır.

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2007/2393

Uyuşmazlığın çözümünün teknik bilgiyi gerektirmesi nedeniyle 10.01.2008 tarihinde yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda, bilirkişi olarak seçilen Ortadoğu Teknik Üniversitesi Şehir Planlama Bölümü öğretim üyeleri Doç. Dr. Çağatay KESKİNOK, Doç. Dr. Baykan GÜNAY ve Yrd. Doç. Dr. Adnan BARLAS tarafından düzenlenerek 05.05.2008 tarihinde Mahkememize sunulan bilirkişi raporunda özetle; "02.06.1992 gün ve 2436 Sayılı Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Kararının eki olan paftada koruma alanı ve sınırlarının belirlendiği, buna karşın davanın konusunu oluşturan planlarda bu Korunma Alanının dikkate alınmadığı, bu alanın içinde yer alan bölgede değişik kullanımların önerildiği, alanın en büyük bölümünü oluşturan Hayvanat Bahçesi ile Olimpiyat Oyunları ve Spor Parkı'nın bu alanda yapılamayacağı, yapılması durumunda her iki kullanımın kalıcı yapılar ve kendilerine özgü alt yapıları içereceği, Atatürk Orman Çiftliği'nin 1. derece Doğal ve Tarihi Sit olarak tescil edildiği, Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 05.11.1999 günlü, 659 sayılı ilke kararına göre; "önceden süregelen tarımsal faaliyet ile bağ ve bahçeciliğin devam ettirilebileceği, bu amaç dışında kesinlikle kullanılmayacağı" hükmüne bağlanmış iken davalı planlar ile Atatürk Orman Çiftliği'nin dava konusu alanlardaki tarımsal faaliyeti kısıtlandığı, yalnızca çok küçük bir alana indirildiği, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda büyük olaylara sahne olmuş Atatürk Orman Çiftliği'nin, taşınmaz kültür ve tabiat varlığı olduğu ve 1. derece doğal ve tarihi sit alanı olarak belirlendiği, Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 10.01.2007 gün ve 2039 sayılı kararının, bu davanın konusunu oluşturan Atatürk Orman Çiftliğine ilişkin 1/25.000 ve 1/10.000 ölçekli Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı Nazım İmar Planlarını, kabul eden Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 12.01.2007 tarih ve 207 sayılı kararını temelini oluşturduğu, bu karar ile Kurulun. Atatürk Orman Çiftliğinin 1. derece doğal ve tarihi sit alanı olan arazilerini, Yüksek Kurulun kararlarına aykırı olarak olmaması gereken kullanımlara açtığı, buradaki iki aykırı kararın Hayvanat Bahçesi ile Olimpiyat Oyunları ve Spor Parkı alanı olduğu, 2863 Sayılı (5226 Sayılı Kanun ile değişik) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 6. maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda büyük olaylara sahne olduğu için taşınmaz kültür ve tabiat varlığı olan ve bu nedenle 1. derece doğal ve tarihi sit alanı olarak belirlenen Atatürk Orman Çiftliğinin bu niteliğini yitirmesine neden olan bir kararın Kurul tarafından kabul edilmesinin yanlış olduğu, çeşitli dünya kentlerinde bulunan hayvanat bahçelerinden en büyüğünün Prag Hayvanat Bahçesi olduğu, alanın yüzölçümünün 45 hektar olduğu, Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan metropoliten kentlerdeki en büyük hayvanat bahçesinin ise, içinden Bronx Nehri geçen, New York'taki Bronx Hayvanat Bahçesi olduğu, yüzölçümünün ise 107 hektar olduğu, dava konusu planlarda önerilen Hayvanat Bahçesinin ise yaklaşık 8 kilometrekare olduğu, bunun da 800 hektara karşılık geldiği, dava konusu Ankara hayvanat bahçesi ile Bronx hayvanat bahçesinin bir karşılaştırması yapıldığı, bu karşılaştırma dava konusu planlarda önerilen hayvanat bahçesinin çok büyük olduğunu gösterdiği, büyüklüğün hayvanat bahçesi bir harcama kalemi olarak ele alındığında daha önemli olduğu, Ankara'da yapımı (uygulaması) mali kısıtlar yüzünden sıra bekleyen onlarca park alanı varken bu denli büyük bir hayvanat bahçesinin gerekçelendirilmesinin olanaksız görüldüğü, eğer, bu büyüklükte bir hayvanat bahçesinin işletmesi ve idaresi bir yük oluşturmayacaksa bunun da dava konusu plan eki raporlarda açık biçimde belirtilmesinin gerektiği, bu türden bir alan kullanımının işletme ve idaresinin de başlı başına bir planlama işi olduğu, dava konusu planda hayvanat bahçesi için ayrılan alanın safari-park biçiminde ele alınsa bile çok geniş olduğu, büyüklük tanışmasının asıl yönünün, işlevleri tarih süreci içinde belirlenmiş ve yasayla çerçevelenmiş Atatürk Orman Çiftliği'nin bu işlevlere yönelik alan kullanımları yerine bambaşka bir alan kullanımının getirilmiş olması olduğu, plan vizyonunda belirtildiği gibi Atatürk Orman Çiftliği'nin kuruluş ilke ve

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2007/2393

amaçlarına uygun bir planlama yapılacaksa buradaki alan kullanımlarının tarımsal işletme ve araştırmaya yönelik olması gerektiği, bu büyüklükte bir hayvanat bahçesinin, hem doğal ve tarihi sit kararlarına aykırı olduğu, hem de Atatürk Orman Çiftliği'nin tarihsel işlevlerini sürdürmesine olanak verecek büyüklükte yüzölçümü bırakmadığı, Atatürk Orman Çiftliği'nin kuzeyde kalan büyük parçasının dava konusu planlarda Olimpiyat Oyunları ve Spor Parkı olarak ayrıldığı, Olimpiyat Oyunları ve Spor Parkı'nın biri doğu-batı, öteki de güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda uzanan 50 metre genişlikte iki ana arterle üç parçaya ayrıldığı, bu parçalardan güneydoğuda olanı, var olan durumda da hipodrom olarak kullanıldığı, arterlerden biri hipodromu olimpiyat ve spor parkından ayırdığı, diğerinin de geriye kalan alanı ikiye böldüğü, Hipodromun Spor Parkı bağlamında düşünülmemesi durumunda bile bunun doğru bir ulaşım planlaması yaklaşımı olmadığını, bu türden bir spor parkının yüksek hızlı trafiğe elveren arterlerle bölünmemesi, yaya ağırlıklı, düşük hızlı araç trafiğine olanak sağlayan bir ulaşım-dolaşım ağı ile düşünülmesi gerektiği, Atatürk Orman Çiftliği'nin kuruluş ilke ve amaçları içinde tarımsal araştırma ve geliştirmenin de olduğu, bu etkinliğin geniş alanlar gerektirdiği, oysa dava konusu planda tarımsal araştırma ve geliştirme (ar-ge) için ayrılan alanın çok az olduğu, Atatürk Orman Çiftliği'nin elindeki arazilerin farklı kullanımlar için değil, tarımsal üretim, araştırma ve geliştirme için ayrılmasının gerektiği, nazım İmar Planı veya diğer türdeki planlara ait lejantların hiçbirinde "özel proje alanı" olarak tanımlı bir gösterim bulunmadığı, "özel proje alanı" biçiminde bir kullanımın niteliğinin ve kapsamının açık olmadığı, oysa planlarda açıklığı zorunlu koşul olduğu, açıldığın önemli bir planlama esası olduğu, Nazım İmar Planında da alan kullanımlarının genel kullanım biçimlerinin belirsizlik içermemesi gerektiği, planlar hazırlanırken nesnellığın ön planda olması gerektiği, bu nesnellığın dayanağının da standartlar olduğu, özel proje alanı gibi bir alan kullanımının ise nesnel dayanağının olmadığı ve niteliği belirsiz olduğu için herhangi bir plan türünde kullanılması kabul edilebilecek bir alan kullanımı türü olduğu, dava konusu planlarda. Çiftliğin kuruluş amacına ve ruhuna uygun olup olmadığı belli olmayan "özel proje alanı" gibi, kullanımlara yer verildiği gibi, yine Çiftlik alanının niteliklerine ve Çiftliğin amaçlarına uygunluğu açık olmayan kullanımların da öngörüldüğü, dava konusu planların belirgin bir planlama düşüncesi içermediği, alan kullanımlarının gelişi güzel biçimde belirlendiği, plan yapılırken Atatürk Orman Çiftliği'nin çeşitlilik sunan arazi değerlerinin dikkate alınmadığı, Cumhuriyetin her alandaki modernleşme çabalarının bir sonucu olan Atatürk Orman Çiftliği'nin tarımsal üretim ve eğitimi, sınıai üretimle desteklediği, toplumun yeniyi arama azmini ve modern toplumu kurma çabalarını yansıttığı, Atatürk Orman Çiftliği'nin popüler kültürün bir uzantısı olarak yorumlanamayacağı, davalı planların ise çok büyük arazi parçalarına, her hangi bir incelmüş düşünce ve kültür söylemi katılmadan. Hayvanat Bahçesi ve Olimpiyat Oyunları ve Spor Parkı diye ad koyarak, parçası olmaya çalıştığımız gelişmiş toplumun neredeyse bir yüzyıl önceki park kavramına bakışını yinelemeye çalıştığı, Atatürk Orman Çiftliği'nin bir kültür ürünü olduğu ve yeniden yorumunun da basit işlevselciliği aşarak yeni bir kültür yaratma çabası olarak algılanması gerektiği, sonuç olarak dava konusu planların ve adı geçen işlemlerin birçok farklı konuda planlama esaslarına, şehircilik ilkelerine, kamu yaran ve üstün kamu yararına, ulusal çıkarlara ve çeşitli yasa ve yönetmeliklere uygun olmadığı" görüşüne varıldığı belirtilmektedir.

Bilirkişi raporu değerlendirildiğinde, Mahkememizce yeterli ve hükme esas alınabilecek nitelikte görülmüş olup, bilirkişi raporuna karşı bu konuda ileri sürülen itirazlar, konunun uzmanı olan bilirkişilerce hazırlanan bilirkişi raporunu kusurlandıracak mahiyette görülmemiştir. Davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından, Mahkememizce re'sen seçilen bilirkişilerin Ortadoğu Teknik Üniversitesi Şehir Planlama Bölümünde planlama-tasarım derslerinde dava konusu Atatürk Orman Çiftliği ile ilgili çeşitli çalışmalara katıldıkları, daha önce düzenlenen

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2007/2393

birçok sempozyum, konferans vb etkinliklere katılarak görüş ve değerlendirmede bulunmuş olmaları nedeniyle bilirkişilik yapmaya uygun olmadıkları ileri sürülmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 31. maddesinin yollamada bulunduğu Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 277. maddesinde, bilirkişilerin hakimler için muayyen esbaba binaen reddolunabilecekleri, ret talebinin hakim tarafından hadise şeklinde tetkik olunarak karar verileceği kuralı yer almış; 29. maddesinin 1. fıkrasında, davada iki taraftan birine nasihat vermiş veya yol göstermiş olmak, 2. fıkrasında, davada iki taraftan biri veya üçüncü şahıs muvacehesinde kanunen icap ermeden reyini beyan etmiş olmak, 3. fıkrasında, davada şahit veya ehlihibre veya hakem ve yahut hakim sıfatıyla dinlenmiş veya hareket etmiş olmak, 4. fıkrasında, davanın dördüncü dereceye kadar (bu derece dahil) civar hısımlarına ait bulunmak, 5. fıkrasında, dava esnasında iki taraftan birisiyle davası veya aralarında bir düşmanlık bulunmak, 6. fıkrasında, umumiyetle hakim bitaraflığından şüpheli mucip esbabı mühim bulunması halleri ret sebebi olarak gösterilmiştir. Kanunun 35. maddesinde ise, ret isteminin, ret sebebi veya inandırıcı delil gösterilememesi halinde geri çevrileceği, bu kararlar aleyhine ancak hükümle birlikte temyiz yoluna başvurulabileceği kuralına yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, davalı idarece, Mahkememizce re'sen seçilen bilirkişilerin reddine dair gösterilen sebeplerin yerinde olmadığı, bilirkişilerin reddini gerektirmediği sonucuna varıldığından, davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın bu iddiası yerinde görülmemiştir.

Bu durumda, dosyada yer alan bilgi ve belgeler ile bilirkişi raporunun birlikte değerlendirilmesinden, imar mevzuatı ile şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına aykırı olduğu anlatılan, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 15.12.2006 gün ve 3229 sayılı karar ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na sevk edilen ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Konu Bölge Kurulu'nca değiştirilerek onaylanan 1/25.000 ve 1/10.000 ölçekli nazım imar planı ve koruma amaçlı nazım imar planlarının tasdik edilmesine ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 12.01.2007 gün ve 207 sayılı kararında hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davada 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27/2. maddesinde yer alan iki koşul olduğundan yürütmenin durdurulmasına yönelik istemin kabulü ile dava konusu işlemin yürütülmesinin anılan madde hükmü uyarınca teminat aranmaksızın dava sonuna kadar durdurulmasına, kararın tebliğinden itibaren 7 gün içinde Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz yolu açık olmak üzere 26.06.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Bilge APAYDIN
32668

Üye
Hamdi ŞENLER
37834

Üye
Mehmet KÖSEOĞLU
101841

41.3. 27.06.08

ASLI GİBİDİR

T.C.
ANKARA
13. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2007/2393

ARA KARAR

Davacılar vekilleri tarafından, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 15.12.2006 gün ve 3229 sayılı kararı ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na sevk edilen ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nca değiştirilerek onaylanan 1/25.000 ve 1/10.000 ölçekli nazım imar planı ve koruma amaçlı nazım imar planlarının tasdik edilmesine ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 12.01.2007 gün ve 207 sayılı kararı ve söz konusu imar planlarının iptali istemiyle Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na karşı açılan davaya, müdahil isteminde bulunan Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü vekili Av. Veysel KAZAN, Başkent Gaz A.Ş. Genel Müdürlüğü vekili Av. Orkun ÇINAR, EGO Genel Müdürlüğü vekili Av. Hatice KÖSE ve Emin KESKİN tarafından verilen dilekçeler incelenerek Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 53-58. maddeleri uyarınca işin gereği görüşüldü:

1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 53. maddesinde; "hakkı veya borcu bir davanın neticesine bağlı olan üçüncü şahıs, iki taraftan birine iltihak için davaya müdahale edebilir" hükmü yer almıştır.

Davaya katılma talebinde bulunan Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün, Başkent Gaz A. Ş. Genel Müdürlüğü'nün, EGO Genel Müdürlüğü'nün ve Emin KESKİN'in dava ile menfaat ilişkisi olmadığı anlaşıldığından, 2577 sayılı Kanun'un 31. maddesinin atıfta bulunduğu H.U.M.K.'nin 53. maddesi uyarınca müdahil olma isteminin reddine, 26.06.2008 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Bilge APAYDIN
32668

Üye
Hamdi ŞENLER
37834

Üye
Mehmet KÖSEOĞLU
101841

M.K.

